

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

ULKOMAALAISTAUSTAISEN OPISKELIJAN TUEN TARPEET OPINTOJEN AIKANA

Elina Perämäki

Iida Saastamoinen

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2018
Sairaanhoidajakoulutus

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitajakoulutus

PERÄMÄKI, ELINA & SAASTAMOINEN, IIDA:
Ulkomaalaistaustaisen opiskelijan tuen tarpeet opintojen aikana

Opinnäytetyö 51 sivua, joista liitteitä 13 sivua
Huhtikuu 2018

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata Tampereen ammattikorkeakoulun ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden tuen tarpeita opintojen aikana. Opinnäytetyössä selvitettiin, millaisia haasteita opiskelijat olivat kokeneet opinnoissa, minkälaisia apukeinoja he olivat käyttäneet opintojen tukena, millaista apua he kaipaisivat opintoihin sekä millaisia kehittämisehdotuksia opiskelijoilla oli.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivista menetelmää käyttäen. Aineisto kerättiin haastatteluilla. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina ja niihin osallistui kuusi opiskelijaa. Haastatteluista saatu aineisto analysoitiin sisällönanalyysiä apuna käyttäen.

Haastateltavat opiskelijat olivat eri koulutusohjelmista, mutta haasteellisina koetut asiat olivat siitä huolimatta hyvin samanlaisia. Opiskelijoiden haasteet liittyivät suomen kielen ja sosiaalisiin tilanteisiin. Lisäksi opiskelijat kokivat, etteivät he saaneet opiskeluun riittävästi apua ja tukea opettajilta. Opintojen aikana opiskelijat käyttivät apukeinoina koulukavereiden, vapaa-ajan ystävien ja kumppanin tukea. Kielellisissä haasteissa internetin ja sanakirjan käyttö koettiin hyödyllisenä.

Opiskelijat kokivat tarvitsevansa enemmän apua kielen ymmärtämiseen. He toivoivat myös enemmän vertaistukea ja ulkomaalaistaustaisille järjestettyä ryhmätoimintaa. Opettajilta toivottiin enemmän joustavuutta ja ymmärrystä ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita kohtaan. Lisäksi toivottiin, että ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille olisi nimetty opettaja, johon voi ottaa yhteyttä tarpeen mukaan. Koettiin, että nimetty opettaja madaltaisi opiskelijoiden kynnystä ottaa yhteyttä ongelmatilanteissa. Kehittämisehdotuksina toivottiin enemmän suomen kieleen liittyvää ohjausta ja opetusta. Opiskelijat toivoivat, että luokkaryhmien teossa otettaisiin kansainvälisyys enemmän huomioon, mikä helpottaisi ulkomaalaistaustaisen opiskelijoiden ryhmäytymistä ja sosiaalisten suhteiden luomista.

Opinnäytetyön tulokset osoittavat, että opiskelijat kokivat saavansa liian vähän apua ja tukea opettajilta opintojen aikana. Tuloksissa tulee myös ilmi, että vertaistukea on vaikea löytää omasta luokkaryhmästä. Tulevaisuudessa olisi hyödyllistä selvittää opettajien kokemuksia ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden opetuksesta ja sen tuomista haasteista. Olisi myös mielenkiintoista selvittää ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden kokemuksia työelämässä toimimisesta Suomessa.

Asiasanat: ulkomaalaiset opiskelijat, kansainvälisyys, tukeminen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health care

PERÄMÄKI, ELINA & SAASTAMOINEN, IIDA:

The experiences of foreign or non-Finnish speaking students' needs of support during the studies

Bachelor's thesis 51 pages, appendices 13 pages

April 2018

The aim of this study was to describe the experiences of foreign or non-Finnish speaking students' needs for support during the studies. The main questions of the study handled what challenges students had experienced in their studies, what kind of supportive tools they had used, what kind of help they needed for their studies, and what kind of development suggestions the students had. Six students from Tampere University of applied sciences were interviewed in the study.

The study employed the qualitative method and it was based on interviews with both providers and customers. The data were collected through in-person interviews. The sample of the study comprised six foreign students. The data were analysed by means of qualitative content analysis.

Although the respondents were from different degree programmes, the challenges were somewhat similar. The challenges were related to the Finnish language and social situations. The support that students used were internet, dictionaries and the support from friends and family. Students were hoping for more peer support, and understanding and support from the teachers. Furthermore, the students wished for more help with the Finnish language. The development suggestions given by the students were increased number of foreign students in Finnish study groups and more guidance and language lessons to improve their Finnish. Students hoped for a named teacher that could be contacted should any problems with the studies arise.

In the future it would be interesting to explore experiences of foreign people working in Finland. Furthermore it would be useful to collect data about teachers and their experiences of teaching foreign students and potential challenges.

Key words: foreign student, internationality, support

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE	8
3	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	9
	3.1 Ulkomaalaistaustainen opiskelija.....	9
	3.2. Yksinäisyys	9
	3.3. Tukeminen	10
4	MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	13
	4.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	13
	4.2 Aineiston keruu	13
	4.3. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi.....	14
5	TULOKSET	17
	5.1 Haastavina koetut asiat opinnoissa	17
	5.1.1 Suomen kieleen liittyvät haasteet.....	17
	5.1.2 Opiskeluun liittyvät haasteet	18
	5.1.3 Sosiaaliset haasteet.....	19
	5.1.4 Taustatekijät ja taloudelliset haasteet.....	20
	5.2. Opiskelun aikana käytetyt apukeinot	21
	5.2.1 Sosiaalinen tuki	21
	5.2.2 Kielellinen tuki.....	21
	5.2.3 Koulun tarjoama tuki.....	22
	5.3. Apu ja tuki jota opiskelijat kaipaavat.....	22
	5.3.1 Koulun tarjoama tuki.....	22
	5.3.2 Vertaistuki	23
	5.4. Kehittämisehdotukset.....	24
	5.4.1 Oppimista edistävät tekijät	24
	5.4.2 Vertaistuki	24
	5.4.3 Suomen kielessä tukeminen	25
	5.4.4 Opiskelijan henkilökohtainen huomioiminen	26
	5.4.5 Internetistä saatava tuki.....	27
6	POHDINTA.....	28
	6.1. Eettisyys	28
	6.2. Luotettavuus.....	29
	6.3. Tulosten tarkastelu	31
	6.3.1 Haastavina koetut asiat opinnoissa.....	31
	6.3.2 Opiskelun aikana käytetyt apukeinot	32
	6.3.3 Apu ja tuki jota opiskelijat kaipaavat.....	33

6.3.4 Kehittämisehdotukset.....	33
6.4. Jatkotutkimusehdotukset.....	34
LÄHTEET.....	36
LIITTEET	39
Liite 1. Teemahaastattelun runko	39
Liite 2. Saateteksti suomeksi	40
Liite 3. Saateteksti englanniksi.....	41
Liite 4. Tietoinen suostumuslomake.....	41
Liite 5. Informed consent	44
Liite 6. TAULUKKO 1. Haastavina koetut asiat opinnoissa	46
Liite 7. TAULUKKO 2. Opiskelun aikana käytetyt apukeinot.....	48
Liite 8. TAULUKKO 3. Apu ja tuki jota opiskelijat kaipaavat	49
Liite 9. TAULUKKO 4. Kehittämisehdotukset	50

1 JOHDANTO

Korkeakouluissa opiskelee paljon kansainvälisiä opiskelijoita ja Tampereen ammattikorkeakoulussa on vuosittain 300 vaihto-opiskelijaa sekä 400 tutkinto-opiskelijaa eri puolilta maailmaa (Tampereen ammattikorkeakoulu 2017). Ulkomaalaistaustaisten nuorten määrän ennustetaan kasvavan lähivuosina Suomessa. Vuonna 2015 kahdeksan prosenttia Suomessa asuvista 15–29-vuotiaista nuorista oli ulkomaalaistaustaisia. (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos 2017.) Vuonna 2010 tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskeli 45 700 ulkomaalaistaustaista opiskelijaa ja vuonna 2015 opiskelijoita oli 60 100. Korkeakouluissa opiskelee muun muassa kiinan-, kurdin-, persian- sekä suurena ryhmänä viron ja venäjänkielisiä opiskelijoita. On siis todennäköistä, että tulevaisuudessa Suomen ammattikorkeakouluissa tulee opiskelemaan yhä enemmän ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita yhä moninaisimmista taustoista. (Tilastoneuvos 2017.)

Keskeinen osa korkeakoulujen kansainvälistymisprosessia on kehittää ja tukea opiskelijoiden valmiuksia toimia kansainvälisessä ympäristössä. Korkeakoulututkinto antaa opiskelijoille valmiudet työskennellä kansainvälisessä toimintaympäristössä ja koulutusaloilla on kansainvälistymistä tukevia kursseja. (Garam 2012.) Vuonna 2016 korkeakoulujen kansainvälisyyden odotettiin vähenevän, koska lukuvuosimaksut olivat vähentäneet ulkomaalaisten kiinnostusta ja mahdollisuutta lähteä opiskelemaan Suomeen. Lukuvuosimaksut saavat monet venäläiset ja muut Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevat opiskelijat harkitsemaan uudelleen opiskelua Suomessa. (Mikkonen 2016.)

Opinnäytetyön aihe oli ulkomaalaistaustaisen opiskelijan tuen tarpeet opintojen aikana. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kokemuksia tuen tarpeista opinnoissa. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa. Aihe kiinnosti meitä, koska olemme itsekin opiskelijoina kohdanneet kurseillamme ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita ja huomanneet, että suomenkielisen ryhmän mukana opiskelu voi olla haasteellista. Opinnäytetyön tulosten perusteella opettajat, opinto-ohjaajat ja muu ammattikorkeakoulun henkilökunta voi kehittää opintojen suunnittelua ja toteutusta ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden tarpeita vastaaviksi.

Sairaanhoitajina tulemme kohtaamaan tulevassa työssämme kansainvälisiä potilaita ja työntekijöitä. Opinnäytetyötä tehdessä pystyimme haastattelijoina kehittämään ammatillisia vuorovaikutustaitojamme, harjaannuttamaan englannin kielen osaamistamme ja kansainvälisten lähteiden käyttöä. Opinnäytetyön kautta kansainvälisten potilaiden kohtaaminen helpottuu ja uskallus toimia hoitotyön ammattilaisena kehittyy. Ammatillisesti opinnäytetyö antoi meille vahvuutta toimia tulevina sairaanhoitajina ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden ohjaajina, sekä lisäsi omaa osaamistamme vastaamaan opiskelijoiden tarpeisiin.

2 TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kuvata ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kokemuksia tuen tarpeista opintojen aikana.

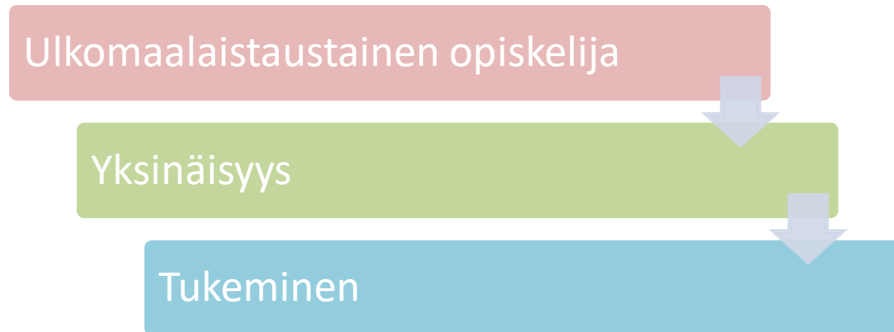
Opinnäytetyömme tehtäviä olivat:

1. Mitkä asiat opiskelijat kokevat haastavina opinnoissa?
2. Millaisia apukeinoja opiskelijat käyttävät opiskelun tukena?
3. Millaista apua tai tukea opiskelijat kaipaisivat opintojen aikana?
4. Millaisia kehittämissuhteita opiskelijoilla on opintoihin liittyen?

Opinnäytetyömme tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla opettajat ja opintojen ohjaajat voivat kehittää erilaisia tukimuotoja ja hyödyntää tietoa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Tämän opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat ulkomaalaistaustainen opiskelija, yksinäisyys sekä tukeminen. Nämä käsitteet on kuvattu kuviossa 1.

KUVIO 1. Keskeiset käsitteet

3.1 Ulkomaalaistaustainen opiskelija

Ulkomaalaistaustaisella tarkoitetaan henkilöä, jonka molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös henkilöt, jotka ovat syntyneet ulkomailla ja joiden vanhemmista ei ole tietoa väestöjärjestelmässä. Vieraskielisiksi taas luetaan henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. (Tilastokeskus 2017a.)

Vuonna 2016 ulkomaalaistaustaisten määrä Suomessa oli tilastokeskuksen syntyperäluokituksen mukaan 365 000. 2000-luvun alusta ulkomaalaistaustaisten määrä on kasvanut tasaisesti. Ulkomaalaistaustaisten yleisin taustamaa oli vuonna 2016 entinen Neuvostoliitto. Seuraavaksi suurimpiin taustamaaryhmiin kuuluivat Viro, Somalia, Irak ja entinen Jugoslavia. (Tilastokeskus 2017b.)

3.2. Yksinäisyys

Kun nuori aikuinen aloittaa opiskelut ja muuttaa pois kotoa, on se nuorelle uusi ja jännittävä elämätilanne. Koulussa tutustutaan uusiin ihmisiin, mutta voi olla myös mahdollista, ettei uusia ystävyyssuhteita olekaan helppo luoda. Tällöin yksinäisyys voi yllättää

opiskelijan. (Nevalainen 2009, 27–28.) Opiskelijan elämäntilanteessa on monia asioita, jotka altistavat yksinäisyydelle. Näitä ovat muun muassa itsenäistymiseen liittyvät haasteet, isot elämänmuutokset sekä uusi ympäristö ja taloudellinen tilanne. Uudelle paikkakunnalle muuttaessa vanhojen ystävyys-suhteiden ylläpitäminen voi olla haastavaa. Jos sosiaalisten verkostojen luominen on opiskelijalle hankalaa, lisää se riskiä kokea yksinäisyyttä. (Koskinen 2014.)

Yksinäisyys on yleistä ja sitä voi tuntea iästä riippumatta. Tunne yksinäisyydestä voi olla tilapäistä tai pitkäaikaista. Se on raskasta, sillä jokainen kaipaa ystäviä, toisten hyväksyntää ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yksinäisyys on ahdistavaa ja ryhmän ulkopuolelle jääminen satuttaa. Joskus yksinäisyys voi liittyä johonkin tiettyyn elämäntilanteeseen ja ohimeneviä yksinäisyyden tunteita voi esiintyä jokaisella. Yksinäisyyteen voivat vaikuttaa niin sisäiset kuin ulkoiset syyt. Sisäisiä syitä ovat esimerkiksi persoonallisuuden piirteet, kuten ujous. Ulkoisia tekijöitä voivat olla esimerkiksi vieras asuinympäristö tai kiusaaminen. Sosiaalinen yksinäisyys voi johtua sosiaalisen verkoston puutteesta tai siitä, ettei koe kuuluvansa mihinkään ryhmään. (Mielenterveyden keskusliitto 2017.) Yksinäisyyteen liittyvä hyvinvointivaje voi ilmetä esimerkiksi masennuksena tai ahdistuksena, ja pitkittynyt yksinäisyys saattaa lannistaa ihmisen (Viertola 2010).

Ulkomaalaisten opiskelijoiden sopeutuminen Suomeen ja suomalaiseen kulttuuriin ei aina ole helppoa. Ulkomaalaistaustaisilla opiskelijoilla voi esiintyä yksinäisyyttä ja erilaisia sosiaaliin tilanteisiin liittyviä haasteita. Muita haasteita voivat olla esimerkiksi erilainen ruoka, koti-ikävä sekä Suomen ilmasto. Joillekin opiskelijoille kaamosaika voi myös tulla shokkina. (Sivonen 2012.) Opinnäytetyössä haluttiin huomioida opiskelijoiden mahdollisen yksinäisyyden kokeminen, sillä työelämätaholta saatu alkuperäinen aihe oli yksinäisyys.

3.3. Tukeminen

Hyvinvointi on jokaiselle opiskelijalle henkilökohtainen kokemus, joka syntyy erilaisista tekijöistä kuten ystävyys-suhteista, terveydentilasta ja toimeentulosta. Tukeminen ja tuen tarpeet voidaan luokitella sosiaaliin, fyysisiin ja psyykkisiin. Oppilaitokset käyttävät eri tuen muotoja keinoina, joilla vastata opetusryhmän ja yksittäisten oppilaiden

tuen tarpeisiin osana oppimisen ja koulunkäynnin yleistä tukea. (Honkakoski, Kinnunen & Vuorijärvi 2016, 9–16, 27–37.) Tuen tarpeita on erilaisia riippuen henkilön tilanteesta. Yhteys muihin, luottamuksen kokeminen ja tukiverkostot ovat yksilön sosiaalista pääomaa ja niin sanottuja tukipilareita. (Wahlbeck ym. 2017, 985–992.)

Sosiaalinen tuki pitää sisällään käsitteen sosiaalisesta verkostosta, jonka yksi tärkeimmistä tehtävistä on antaa opiskelijalle sosiaalista tukea. Sosiaalinen tuki määritellään ihmisten väliseksi vuorovaikutukseksi, jossa he antavat ja saavat sosiaalista tukea toisiltaan. Tällaista tukea on esimerkiksi opiskelijoiden väliset ystävyysuhteet. Opettajien ja muun koulun henkilökunnan halu auttaa ja opastaa on opiskelijalle tärkeä tuki opinnoissa. Opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutussuhde luo hyvän pohjan opiskelutyön rasituksen, neuvottomuuden, yksinäisyyden ja itsenäistymisen pelottavuuden hallintaan. Sosiaalisen tuen lähteitä ovat muun muassa perhe, ystävät, kumppani ja toiset opiskelijat. (Mäenpää 2008, 10–14.)

Opiskelijoiden fyysistä hyvinvointia tukevat muun muassa liikunta, terveellinen koulu-ruoka, riittävä uni ja opiskelun työskentelyergonomiaa tukeva toimintaympäristö kuten hyvät tuolit ja työtasot. Opiskelijan tulisi harrastaa säännöllisesti liikuntaa ja huolehtia terveellisistä elintavoista. Uni vaikuttaa sekä henkiseen että fyysiseen hyvinvointiin. Pitkään jatkunut unettomuus heikentää valveilla opittujen asioiden lujittumista aivoissa sekä luovaa ajattelua. (Sallinen, Kandolin & Purola 2007.)

Psyykinen tuki on yksi tuen muodoista. Monet opiskelijat kokevat opiskelun aikana tarvitsevansa psyykkistä tukea, mutta tuentarve on usein ohimenevää. Erilaiset elämäntilanteet luovat omat haasteensa sekä paineita opiskelijan elämään, minkä myötä nuori voi kaivata tukea haasteiden läpikäymiseen. Kansainvälistyminen ja ihmisten lisääntynyt liikkuvuus voivat tuoda uudenlaisia huolia nuorten elämään, mikä on tärkeää ottaa myös huomioon. Usein monet opiskelijan elämäntilanteeseen liittyvät ongelmat heijastuvat myös opiskeluun. Elämäntilanteeseen liittyvät haasteet voivat näkyä opiskelijassa muun muassa väsymyksenä, keskittymisvaikeutena, masennuksena, ahdistuneisuutena tai poissaoloina koulusta. Opiskelijan psyykkisen tuen kaipuun takana voi olla myös opiskeluun itseensä liittyvät vaikeudet. (Kinnunen 2011, 31–48.)

Erityiset oppimisvaikeudet, kuten lukuvaikeus tai keskittymisen, tarkkaavaisuuden ja toiminnanohjauksen ongelmat voivat näkyä myös psyykkisinä oireina. Opiskelijan

psykkisen tuen tarpeet ilmenevät usein kommunikaatiovaikeuksissa, oppimisen hidastumisena tai motivaation puutteena. Psykkisen tuen tarpeessa olevaa oppilasta voidaan auttaa tarjoamalla yksilöllistä ohjausta. Myös ryhmäytymisen tuki on tärkeää, jolloin oppilas kokee olevansa osa uutta ryhmää. Lisäksi on hyvä ohjata opiskelija esimerkiksi opiskelijaterveydenhuollon piiriin, mikäli opiskeluun haasteita tuova asia kaipaa ammattilaisen apua. Myös psykologi voi auttaa opiskelijaa ja opettajia arjessa. (Ahtola 2016, 123, 143–148, 210.) Psykologisen osaamisen tavoitteena on lisätä opiskeluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta (Ahtola 2016, 287–288). Opiskelun aikana on tärkeä luoda mielenterveyttä ja psyykkistä hyvinvointia tukeva oppimisympäristö. Suomen perustuslaissa on määritelty, että oppilaitoksissa opetukseen osallistuvilla on oltava turvallinen opiskeluympäristö. (Kinnunen 2011, 46.) Tällainen oppimisympäristö kohtaa opiskelijat yksilöllisesti, rohkaisee oppilaita itsearvostukseen ja kannustaa heitä. On tärkeää, että oppimisympäristössä uskalletaan keskustella avoimesti ja kuunnella muita. (Ahtola 2016, 123, 143–148, 210.)

4 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

4.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoitus on ymmärtää ja kuvata tutkittavaa ilmiötä. Tällä tarkoitetaan ilmiön merkityksen tai tarkoituksen selvittämistä sekä kokonaisvaltaisen ja syvemmän käsityksen saamista ilmiöstä. Käytännössä tämä tarkoittaa tilan antamista tutkittavien henkilöiden näkökulmille, ajatuksille ja tunteille. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 25, 68–70.)

Tutkimuksessa käytetään laadullista tutkimusmenetelmää, kun tutkittavasta ilmiöstä ei ole ennestään tietoa (Kananen 2014, 16–17). Koska opinnäytetyössä haluttiin saada syvällisempi näkemys ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden tuen tarpeista, oli laadullinen tutkimus sopivin menetelmä. Ennen opinnäytetyön aloittamista selvitettiin, mistä ilmiössä on kyse, ja tutkittavaa aihetta rajattiin suomenkielisessä koulutusohjelmassa opiskeleviin opiskelijoihin. Vaikka laadullinen tutkimusmenetelmä antaa hyvinkin perusteellista tietoa, se ei kuitenkaan anna mahdollisuutta tulosten yleistämiseen (Kananen 2014, 16–17).

Opinnäytetyössä haluttiin tietoa opiskelijoiden kokemuksista, jonka vuoksi laadullinen tutkimusmenetelmä koettiin sopivaksi menetelmäksi. Laadullisessa tutkimuksessa halutaan selvittää, kuinka tutkittavat henkilöt kokevat ja näkevät reaali maailman (Kananen 2014, 18–19). Haastattelut toteutettiin oppilaitoksen tiloissa, koska laadullisessa tutkimuksessa tutkijat menevät ilmiön pariin ”kentälle” haastattelemaan. Laadullinen opinnäytetyö on hyvä tehdä oikeassa kontekstissa, jonka vuoksi haastattelut toteutettiin oppilaiden kanssa teemahaastatteluina ammattikorkeakoulun tiloissa teemahaastattelun runkoa apuna käyttäen (liite 1).

4.2 Aineiston keruu

Haastattelu on yksi tiedonhankinnan perusmuoto. Teemahaastattelulla tarkoitetaan keskustelunomaista haastattelumenetelmää, jota voidaan käyttää sekä laadullisessa että määrällisessä tutkimuksessa. Puolistrukturoitu haastattelu kohdennetaan teemaan, jonka

haastattelija on laatinut etukäteen teoreettisesta viitekehystä. Teemahaastattelu sopii hyvin aiheisiin, jotka ovat esimerkiksi emotionaalisesti arkoja tai haastateltavat eivät välttämättä ole tottuneet puhumaan niistä. Teemahaastattelu on hyvä vaihtoehto silloin, kun tutkittavaa asiaa ei tunneta hyvin. Haastattelussa tutkija esittää enimmäkseen avoimia kysymyksiä, joihin ei ole valmiita vastauksia. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 47–48.)

Laadulliset tutkimukset ovat hypoteesittomia, joka tarkoittaa, ettei haastatteliijoilla ole ennako-oletuksia tai tietoja asiasta. Laadullisessa tutkimuksessa tarvitaan sekä taustatietä tulkintateoriaa, jonka avulla haastattelukysymykset muodostuvat. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 25, 68–70.)

Tässä opinnäytetyössä kansainvälisten asioiden suunnittelija auttoi tavoittamaan opiskelijat. Opiskelijat saivat sähköpostin yhteydessä saatetekstin sekä suomeksi että englanniksi, jossa kerrottiin opinnäytetyöstä ja siitä, minkälaisia opiskelijoita haetaan mukaan (liite 2 ja 3). Opiskelijat ottivat opinnäytetyön tekijöihin yhteyttä sähköpostitse. Yhteydenottoja tuli paljon ja joukosta valittiin kuusi ensimmäistä sopivaa haastateltavaa. Haastateltavat olivat eri koulutusohjelmista. Haastattelut toteutettiin Tampereen ammattikorkeakoulun tiloissa, ja ne nauhoitettiin tutkittavien luvalla. Ennen haastatteluja haastateltavat allekirjoittivat tietoisesta suostumuksesta (liite 4 ja 5).

4.3. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Tutkimuksessa käytetään aineistolähtöistä sisällönanalyysia, jos tarkoituksena on luoda teoreettinen kokonaisuus aineistosta. Tehtävän asettelun ja tarkoituksen mukaan valitaan analyysiyksiköt. Aikaisemmat havainnot, tiedot ja teoriat tutkittavasta ilmiöstä eivät saisi vaikuttaa analyysin toteuttamiseen tai lopputulokseen. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 95.)

Sisällönanalyysi mahdollistaa tekijälle tiettyjä käsitteellisiä liikkumavapauksia, mutta edellyttää myös tiettyjen rajoitteiden hyväksyntää. Tutkimuksen aineisto kuvaa tutkittavaa ilmiötä ja analyysin tarkoituksena on luoda sanallinen ja selkeä kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sisällönanalyysin tarkoituksena on muodostaa aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon kadottamatta sen sisältämää tietoa. Laadullisen aineiston analyysin tarkoituksena on luoda mielekäs, selkeä ja yhtenäinen informaatio, joka kootaan hajanaisestä

aineistosta. Laadullisen aineiston käsittely pohjautuu loogiseen päättelyyn ja tulkintaan, jossa aineisto hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja luodaan uudestaan uudella tavalla loogiseksi kokonaisuudeksi. Laadullisessa aineistosta analyysia tehdään tutkimusprosessin jokaisessa vaiheessa. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 107–108.)

Sisällönanalyysi aloitettiin äänitteiden purkamisella ja puhtaaksi kirjoittamisella eli litteroinnilla. Litteroinnissa haastattelunauhoitteet kirjoitettiin yksityiskohtaisesti tekstiä muuttamatta. Tekstin puhtaaksikirjoittamisen jälkeen tekstiä luettiin läpi useaan kertaan, jolla pyrittiin sisäistämään aineiston sisältöä kokonaisuutena. Kun kokonaisuus oli alkanut hahmottua, aloitettiin tekstin alleviivaus ja pelkistettyjen ilmausten etsiminen. Aineiston redusointi eli pelkistäminen tapahtui ilmausten listaamisena ja samankaltaisuuksien sekä erilaisuuksien etsimisenä. Tämän jälkeen aloitettiin aineistoin klusterointi eli ryhmittely. Ryhmittelyssä pelkistettyjä ilmauksia yhdistettiin ja näin muodostettiin alaluokkia. Alaluokkien yhdistämisen jälkeen siirryttiin yläluokkien muodostamiseen, jonka jälkeen koottiin pääluokat. Luokitteluista muodostettiin taulukko, jossa näkyy pelkistetty ilmaus, ala ja yläluokka. Jokaisesta kysymyksestä muodostettiin oma taulukkonsa (liitteet 6-9). Esimerkki luokkien muodostuksesta (Taulukko 1).

1. Mitkä asiat opiskelijat kokevat haastavina opinnoissa?

Alkuperäisilmaus	Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka
Opettaja on auttanut	Opettajien apu	Opettajilta saatu apu	Koulun tarjoama tuki
Opettaja on antanut mulle vinkkejä	Opettajien antamat vinkit		
Kysymällä opettajalta mä olen selvittänyt asioita, mitä en ymmärtänyt	Opettajilta kysyminen		
Ensimmäisenä vuotena suoritin suomen kielen tukikurssin	Suomen kielen tukikurssin käyminen		
Työpajat on hyvä systeemi	Erilaiset työpajat	Koulun järjestämä tuki	
Päätin käyttää tukisetelit oppariin	Tukisetelien käyttö		
Mä saan tukisetelin	Tukisetelien saaminen		

5 TULOKSET

5.1 Haastavina koetut asiat opinnoissa

Opinnoissa haastavina koetut asiat liittyivät suomen kieleen, opiskeluun, sosiaalisiin tilanteisiin sekä taustatekijöihin ja taloudellisiin tekijöihin. Keskeisimpiä haasteita olivat suomen kielen ymmärtäminen ja kirjoittaminen.

5.1.1 Suomen kieleen liittyvät haasteet

Suomen kieli oli koettu haasteellisena jossain kohtaa opintoja ja haasteita tuottivat sekä kielen ymmärtäminen, että kirjoittaminen. Kielellisiä haasteita opiskelijat kohtasivat muun muassa tenttien sekä kirjallisten tehtävien tekemisessä. Kirjallisten tehtävien ja raporttien kirjoittaminen aiheutti paljon vaikeuksia opiskelijoille ja kirjoittaminen vei heiltä enemmän aikaa. Suomen kieleen liittyvät ongelmat, kuten kielen ymmärtäminen tai kirjoitusvirheet koettiin opiskelijoiden keskuudessa olevan suuri syy huonoihin arvosanoihin. Kirjallisten tehtävien tekeminen ja se, että koettiin, etteivät opettajat ymmärtäneet, mitä opiskelijat teksteissään tarkoittavat, saivat aikaan turhautumisen ja epätoivon tunteita.

Mä muistan ensimmäisen vuoden. Mä melkein itkin joka esseen kirjoittamisen jälkeen, se oli niin vaikeaa mulle.

Mulla menee aikaa, paljon aikaa. Menee monta monta tuntia, että mä kirjoitan yhden kappaleen.

Oppimiseen haasteita opiskelijoille toivat termit, joita ei löytynyt omasta äidinkielestä. Termien kääntäminen oli hankalaa ja sen takia asia saattoi jäädä kokonaan ymmärtämättä. Tenteissä jotkut verbit koettiin haasteellisina, jolloin tenttikysymykseen saatettiin jättää kokonaan vastaamatta. Opiskelijat kokivat saavansa parempia arvosanoja silloin, kun tentit ja raportit tehtiin ryhmissä. Ryhmässä toimiminen koettiin helpottavana tekijänä, sillä ryhmässä opiskelijoiden ei tarvinnut keskittyä kirjoittamiseen vaan he pystyivät tuomaan omia ajatuksiaan esiin ilman väärinkäsityksiä. Huonojen arvosanojen koettiin olevan myös suuri haaste. Tähän liittyi kokemus, etteivät opettajat ymmärtäneet opiskelijoiden tenttivastauksia.

On vaikeaa, kun haluan vaihtaa verbejä niin, etten muuta lauseen tarkoitusta, kun mä haluan kirjoittaa omilla sanoilla, mä en keksi mitään sopivia verbejä.

Välillä mulla on ollut tentissä vaikea ymmärtää mitä tämä lause tarkoittaa.

5.1.2 Opiskeluun liittyvät haasteet

Opiskelijat kertoivat kokemuksistaan työharjoitteluissa kokemistaan haasteista. Haasteita olivat tuottaneet muun muassa työntekijöiden ennakkoluulot- ja asenteet ulkomaalaistaustaisia kohtaan. Työharjoitteluissa opiskelijoiden työskentelytaitoja oli epäilty ja kyseenalaistettu. Opiskelijat olivat myös kohdanneet epäasiallista käyttäytymistä ja rumasti puhuttelua työharjoittelussa sekä työntekijöiltä että asiakkailta. Asiatonta käytöstä oli myös koettu vastakkaisen sukupuolen edustamana. Opiskelijat kokivat välillä myös pelkoa mennä työharjoitteluun johtuen negatiivisista kokemuksista ja kohtelusta. Opiskelijoita jopa pelotti tulevaisuus ja se, miten he tulevat selviytymään työelämässä.

Mua pelottaa työharjoittelussa sekä tulevaisuuden työelämässä.

Opiskeluun ja keskittymiseen haasteita koettiin tuovan suuret ryhmäkoot. Isoissa ryhmissä opiskelijoiden oli haastavaa keskittyä ja he kokivat, ettei heidän tarpeitaan huomioitu opettajien toimesta tarpeeksi. Opiskelijoiden mielestä opettajat olivat koko ajan kiireisiä eikä heillä ollut aikaa auttaa ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita. Opettajien opetustahti oli opiskelijoiden mielestä liian nopea, jonka vuoksi opiskelijoiden oli vaikea pysyä tunneilla aiheessa mukana. Lauseiden kirjoittaminen omin sanoin koettiin hankalaksi, sillä vastaavia verbejä oli haastava löytää. Osa opiskelijoista jopa koki olevansa rasite ulkomaalaistaustaisuutensa vuoksi opettajalle, joten omia kysymyksiä ei uskallettu tunneilla esittää. Opiskelijat, jotka olivat esittäneet opettajille kysymyksiä, kokivat, etteivät saaneet vastausta niihin.

Puolet tunnista meni ohi ja ne ammattisanat meni ohi. Oikeesti mä vaan menin kotiin ja itkin, että mä en kyllä pärjää.

Opinnäytetyön kirjoittaminen on ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille stressaavaa aikaa ja he kokivat sen tekemisen haastavana. Eniten opinnäytetyössä ongelmia tuotti suomen kielen oikeinkirjoittaminen. Opiskelijat kokivat, etteivät he saaneet opettajilta tarpeeksi apua opinnäytetyön tekemisessä ja yhden kappaleen kirjoittamiseen saattoi kulua todella paljon aikaa. Vaikeuksia opinnäytetyössä tuotti myös omin sanoin kirjoittaminen. Lisäksi opiskelijat olisivat kaivanneet enemmän apua opettajilta kieliopin kanssa ja ymmärrystä, ettei suomi ole heidän äidinkieltensä.

Mä tarvitsen tällä hetkellä paljon apua opinnäytetyön kirjoittamisessa, koska se ei ole mun äidinkieli.

Opiskelijat kokivat, että välillä tenttien kysymykset oli muotoiltu epäselvästi, joten kysymykseen saatettiin jättää sen takia vastaamatta. Huonojen arvosanojen vuoksi osa opiskelijoista joutui käymään uusintatenteissa, jolla koettiin olevan vaikutusta myös koulumenestykseen. Opiskelijat kokivat huonojen arvosanojan laskevan myös heidän itsetuntoaan.

On ollut tentissä joku epäselvä sana mulle, esim. joku verbi ja sen takia mä en vastannut siihen kysymykseen.

Aina kun mä näen mun arviointinumeron, oikeasti mä olen niin surullinen monta viikkoa ja tulee semmoinen alamäki.

5.1.3 Sosiaaliset haasteet

Rasismien kohtaaminen ja ennakkoluulot ulkomaalaistaustaisia kohtaan toivat opiskelijoille haasteita opintoihin ja niiden koettiin vaikuttavan opiskelijoiden mielenterveyteen sekä hyvinvointiin. Kulttuurierojen takia koettiin, että ystävien saaminen oli hankalaa. Myös työparin löytäminen osoittautui vaativammaksi kuin muilla opiskelijoilla. Opiskelijat kokivat, että muut opiskelijat eivät halunneet tehdä pari- tai ryhmätöitä ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kanssa. Vaikka opiskelijat yrittivät itse kovasti saada työpareja koulutehtäviin, kukaan muu opiskelija ei halunnut työskennellä heidän kanssaan.

Mun oli hirveän vaikea saada paria johonkin paritehtäviin.

Opiskelijat kokivat muiden oppilaiden kautta syrjintää ja opiskelijat olivat myös huomanneet, ettei heidän viereensä haluta istua. Ulkomaalaistaustaisuudella koettiin olevan vaikutusta yksin jäämiseen. Vaikka muut opiskelijat olivat ystävällisiä ja tarjosivat koulussa apua, he eivät kuitenkaan halunneet olla ystäviä koulun ulkopuolella. Ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kulttuuriin kuului ystävällisyys, avoimuus ja halu olla ihmisten kanssa. Opiskelijat kokivat oman iloisuutensa ja avoimuutensa häiritsevän suomalaisia opiskelijoita ja esimerkiksi halaaminen ja keskustellessa koskettaminen tuntui ulkomaalaistaustaisesta sopimattomalta. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat olivat kokeneet selän takana puhumista muilta opiskelijoilta. Nämä asiat saivat osan opiskelijoista kokemaan itsensä huonommaksi opiskelijaksi ja sen koettiin laskevan itsetuntoa. He kokivat usein jäävänsä yksin, vaikka opiskelijoiden keskuudesta löytyikin välillä muita opiskelijoita, jotka olivat valmiita auttamaan kieliopin kanssa. Haastatteluissa tuli ilmi, että osa opiskelijoista kokee yksinäisyyttä. Yksinäisyyden tunnetta aiheutti muun muassa koulussa ja ryhmätöissä ulkopuolelle jääminen.

Koulussa, mä sanon tämän rehellisesti, koulussa ei kukaan suomalainen halua istua mun viereen.

Vaikka mä olen niin isossa joukossa, musta tuntuu, että mä olen täällä yksin. Mun pitää pärjätä yksin täällä.

5.1.4 Taustatekijät ja taloudelliset haasteet

Kaikki opiskelijat eivät saaneet opintotukea, jonka takia koulun ohella täytyi käydä töissä. Samaan aikaan työskentelyn ja opiskelun koettiin tuovan omat haasteensa työparin löytämiseen, kun koululla ei kykene osallistumaan kuin läsnäolopakollisille tunneille. Opiskelijat tunsivat myös olevansa eri asemassa opintojen alussa, sillä heillä ei ollut tietoa, millaista korkeakouluopiskelu tulisi olemaan. Heillä ei ollut ketään, keneltä olisi voinut saada neuvoja, sillä kukaan suvusta ei ollut käynyt korkeakoulua.

Mä joudun käymään myös töissä, koska mä en saa mitään opintotukea. Ehkä se on syy miksi mä en saa paria, koska mä en oikein näe niitä ihmisiä.

Me ollaan ensimmäisiä munkin perheestä korkeakoulussa. Ehkä se, että kun tämä koko talo on tuntematon ja itse koko korkeakouluelämä, kun ei ole sellaista kosketuspintaa.

5.2. Opiskelun aikana käytetyt apukeinot

Opintojen aikana opiskelijat käyttivät apukeinoja, joita olivat sosiaalinen tuki, kielellinen tuki ja koulun tarjoama tuki. Keskeisimpinä apukeinoina esille nousivat koulukavereiden ja ystävien tuki sekä internetin ja kääntäjän käyttö.

5.2.1 Sosiaalinen tuki

Opiskelijat kokivat opiskelukaverit suurena apuna opiskelussa. Koettiin, että toisen oppilaan vieressä istuminen oppitunnilla oli hyödyllistä, koska tarpeen mukaan heiltä voi kysyä apua esimerkiksi haasteellisiin sanoihin. Muut opiskelijat tarjosivat myös apua ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille tarpeen mukaan.

Mä yritän aina olla jonkun vieressä.

Mun luokkakaverit, ne tukevat mua tosi paljon, ne on auttanut aina mielellään.

Osalle opiskelijoista oli tarjottu apua opiskeluun kumppanin toimesta. Opiskelijat kuitenkin kokivat, etteivät halua kuormittaa kumppania omilla koulutehtävillä jatkuvasti. Opiskelijat saivat myös apua opiskeluun liittyvissä asioissa ystäviltä opiskelun ulkopuolella.

5.2.2 Kielellinen tuki

Haastavissa tilanteissa opiskelijat hakivat tietoa internetistä ja käyttivät kääntäjää apuna. Omat haasteensa opiskeluun toivat sanat, joita ei löytynyt sanakirjasta. Ensimmäisenä opiskeluvuotena sanakirjan käyttö esimerkiksi tenttitilanteissa sallittiin, mutta opintojen edetessä opettajat eivät enää hyväksyneet sanakirjan käyttöä.

5.2.3 Koulun tarjoama tuki

Opettajilta koettiin saavan apua opiskelijoita askarruttaviin kysymyksiin, mutta usein opettajien apu tai vastaukset eivät olleet tarpeeksi kattavia, jotta niistä olisi ollut riittävästi apua. Jotkut opettajat antoivat kuitenkin ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille neuvoja opintoihin liittyen.

Kysymällä opettajalta mä olen selvittänyt asioita, mitä en ymmärtänyt.

Tampereen ammattikorkeakoulun järjestämät erilaiset työpajat koettiin hyödyllisiksi. Koululta oli myös myönnetty tukiseteleitä, joita opiskelijat olivat voineet hyödyntää valitsemanaan ajankohtana opinnoissa. Monet opiskelijoista säästivät tukiseteleitä opinnäytetyön tekemiseen, koska kokivat niistä olevan eniten hyötyä siinä. Osalle opiskelijoista oli tarjottu koulun alkaessa suomen kielen tukikurssia, jolle he pääsivät osallistumaan. Suomen kielen tukikurssi koettiin kuitenkin hyödyttömäksi, koska sen sisällön koettiin olevan liian helppoa. Opiskelijat kokivat, ettei kurssi auttanut heitä ammattikorkeakouluopintoja ajatellen, sillä kurssilla käytiin vain kieliopin alkeita. Kurssin sisältö koettiin opiskelijoiden tasoon nähden liian helpoksi. Opiskelijoiden mielestä kurssi oli suunnattu henkilöille, jotka vasta aloittavat suomen kielen opinnot.

5.3. Apu ja tuki jota opiskelijat kaipaavat

Opiskelijat kaipasivat apua ja tukea koulun tarjoamana esimerkiksi suomen kielen vaikeuksiin. Lisäksi jokainen opiskelija koki kaipaavansa vertaistukea.

5.3.1 Koulun tarjoama tuki

Opiskelijat kaipasivat enemmän apua suomen kieleen liittyviin vaikeuksiin. Suurin osa heistä koki, ettei saa tarpeeksi apua ja aikaa esimerkiksi kirjallisten tehtävien tekemiseen. Opinnäytetyön tekeminen on paljon työtä ja vaivaa vaativa prosessi. Koska opiskelijoiden äidinkieli ei ole suomi, opinnäytetyössä asiatekstin ja aikamuotojen kirjoit-

taminen on hankalaa. Opiskelijat kokivat, että tarvitsivat eniten apua ohjaavilta opettajilta opinnäytetyön tekemiseen. Opinnäytetyöprosessi koettiin yhtenä suurimmista haasteista opinnoissa. Opiskelijat kaipasivat suomen kielen oppitunteja, joilla keskityttäisiin kielioppiin ja kertaukseen. Opiskelijat toivoivat ammattikorkeakoulun tarjoavan mahdollisuutta Suomi toisena kielenä-opetukseen.

Opiskelijat kaipasivat enemmän kontaktiopetusta. Opettajilta toivottiin enemmän kannustusta, arvostusta sekä henkistä tukea opintojen aikana. Opettajilta kaivattiin myös enemmän joustavuutta, jotta esimerkiksi kirjallisissa tehtävissä opiskelija saisi enemmän aikaa. Opettajilta toivottiin joustavuutta pari- ja ryhmätyöskentelyyn, esimerkiksi jos opiskelija ei saa paria, annettaisiin hänen tehdä tehtävä halutessaan yksin. Jos opiskelijalla on vaikeuksia saada paria, opettajan toivottiin puuttuvan tilanteeseen. Opiskelijat toivoivat, että luokkaryhmissä olisi enemmän ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita. Tämän koettiin avaavan uusia näkökulmia sekä opiskelijoille että opettajille. Kansainväliset luokkaryhmät lisäisivät myös opettajien oma-aloitteisuutta ottaa ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita enemmän huomioon opetuksessa.

Monet opiskelijat toivoivat, että koulussa olisi ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille nimetty opettaja, jonka puoleen voisi kääntyä hankalissa tilanteissa. Oma nimetty opettaja alentaisi opiskelijoiden kynnystä kysyä apua vaikeuksia tuottaviin asioihin.

Esimerkiksi opiskelussa olisi hyvä, että opettajat olisivat vähän enemmän tukena maahanmuuttajille henkisesti. Esim. että ”mä ymmärrän, että tämä ei ole sun äidinkieli, mutta sä olet silti pystynyt tähän mennessä opiskelemaan, ja sä olet suorittanut paljon”.

5.3.2 Vertaistuki

Jokainen opiskelija koki tarvitsevansa vertaistukea. Opiskelijat toivoivat, että olisi ryhmiä opiskelijoille joiden äidinkieli ei ole suomi. Myös koulun ulkopuolista vertaistukea kaivattiin esimerkiksi vapaa-ajalla järjestettävää ryhmätoimintaa. Opiskelijat kaipasivat koulun järjestämää vertaistukitoimintaa, jonka kautta opiskelijat saisivat vertaistukea.

Sellaisia ryhmiä, jossa on enemmän maahanmuuttajia.

Vertaistuki, no se olisi ihan kiva. Me voitaisiin tavata ja olisi kivaa, jos tavataan ja keskustellaan mitä ongelmia meillä on.

5.4. Kehittämisehdotukset

Opiskelijat kertoivat monia kehittämisehdotuksia koulun toimintaan liittyen. Kehittämisehdotukset liittyivät oppimista edistäviin tekijöihin, vertaistuen saamiseen, suomen kielessä tukemiseen, opiskelijan henkilökohtaiseen huomioimiseen sekä internetistä saatavan tuen saamiseen.

5.4.1 Oppimista edistävät tekijät

Opiskelijat toivoivat, että ryhmäkoot olisivat pienempiä. Pienemmät ryhmäkoot edesauttaisivat opiskelijoiden keskittymistä oppitunneilla. Mikäli ryhmäkokojen pienentäminen ei olisi mahdollista, toivottiin suurempia tiloja opetukseen. Oppimista edistävinä tekijöinä koettiin myös parin saaminen ryhmätehtäviin. Opiskelijat kokivat parin saamisen haasteena ja toivoivat opettajalta välitöntä puuttumista tilanteissa, joissa ulkomaalaistaustainen opiskelija jää ilman paria.

Jos on ongelmia pariutumisen tai ryhmän löytämisen kanssa opettajan pitää puuttua siihen.

Ryhmien koko. Se tuntuu tosi paljolta kun 60 on meidän ryhmässä. Se on liikaa, ja nämä koulun tilat eivät yleensä riitä.

5.4.2 Vertaistuki

Opiskelijat ehdottivat, että luokkaryhmiä suunniteltaisiin niin, että puolet opiskelijoista olisivat suomalaisia ja puolet ulkomaalaistaustaisia. Kansainväliset ryhmät toisivat monikulttuurista näkökulmaa sekä opiskelijoille että opettajille. Opiskelijat kokivat, että näin voitaisiin ehkäistä ulkomaalaistaustaisen opiskelijan ”hukkumista” muiden suoma-

laisten joukkoon. Opiskelijat toivoivat koulun järjestävän enemmän vapaaehtoista ryhmätoimintaa ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille. Ryhmissä opiskelijat voisivat purkaa ajatuksiaan ja jakaa asioita omista kulttuureistaan. Mikäli ryhmätoimintaan osallistujia ei löytyisi tarpeeksi, mukaan voisi ottaa myös Tampereen yliopiston tai Tampereen teknillisen yliopiston ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita. Lisäksi opiskelijat toivoivat ulkomaalaistaustaisille järjestettäviä kursseja

Mun mielestäni, jos olisi tulevaisuudessa Tamkissakin sellaisia ryhmiä, jossa on enemmän maahanmuuttajia, tai puolet maahanmuuttajia ja puolet suomalaisia, se olisi kivaa mun mielestäni. Siinä tulisi vähän sellaista kulttuurien vaihtoa, ja he oppisivat toisistaan paljon asioita, koska monikulttuurisuus on mun mielestäni tosi rikasta.

Yhtenä kehittämissuositukseksi tuli, että opiskelijat järjestäisivät tapaamisia, joissa sekä suomalaiset että ulkomaalaistaustaiset voisivat tutustua toisiinsa ja kertoa omia kokemuksiaan. Opiskelijoiden kokemuksia voitaisiin jakaa esimerkiksi ruoan tai esineiden välityksellä, ja siten luoda keskustelua ja mahdollisesti saada ystäviä. Opiskelijat halusivat myös osallistua vapaa-ajalla järjestettäviin yhteistapaamisiin ja olisivat itsekin innokkaita järjestämään tapaamisia.

Opiskelijat kokivat, että olisi hyödyllistä, jos ulkomaalaistaustaisille järjestettäisiin pienryhmätoimintaa, jossa opiskelijat voisivat käsitellä omia opintojaan. Pienryhmissä opiskelijat voisivat käydä läpi mahdollisia haasteita opinnoissa ja saada niihin apua opettajilta.

5.4.3 Suomen kielessä tukeminen

Suomen kielessä tukemiseen liittyviä kehittämissuosituksia olivat muun muassa erityisopetuksen ja suomi toisena kielenä opetuksen mahdollistaminen sekä ulkomaalaistaustaisille suunnattu opettaja, jonka puoleen kääntyä ongelmatilanteissa. Ulkomaalaistaustaisille suunnattu opettaja madaltaisi opiskelijoiden kynnystä pyytää apua ja ottaa yhteyttä opettajaan. Ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille suunnattu opettaja tarjoaisi apua opiskelijaa askarruttaviin kysymyksiin sekä kykenisi auttamaan opiskelijaa hankalissa tehtävissä. Opiskelijat ehdottivat myös, että opettaja, jonka äidinkieli ei ole suomi olisi

hyvä. Opiskelijat toivoivat myös, että opettajat antaisivat heille tarpeen mukaan selkeämpiä muistiinpanoja, jotta heidän olisi helpompi ymmärtää ja opiskella aihetta.

Opiskelijat halusivat suomen kielen lisäopetusta järjestettävän säännöllisesti. Lisäksi toivottiin suomi toisena kielenä-opetuksen saamista ammattikorkeakoulussa. Työpajatoiminta oli koettu opiskelijoiden keskuudessa hyödylliseksi ja opiskelijat toivoivat saavansa pienryhmä- sekä työpajatoimintaa enemmän.

5.4.4 Opiskelijan henkilökohtainen huomioiminen

Opiskelijat toivoivat saavansa lisää aikaa kirjallisten tehtävien sekä tenttien tekemiseen. Ulkomaalaistaustaisesta perheestä tulevalle opiskelijalle olisi hyvä tarjota kattavasti tietoa tulevista opinnoista jo ennen opintojen alkua. Ulkomaalaistaustainen opiskelija saattaa olla perheensä ensimmäinen korkeakoulututkintoa opiskeleva henkilö ja koko korkeakoulumaailma on entuudestaan tuntematonta aluetta. Tietoa voitaisiin tarjota muun muassa Tampereen ammattikorkeakoulun verkkosivuilla tai intraosiossa. Sieltä opiskelija pystyisi löytämään tietoa opinnoista ja sen tarjoamista eri mahdollisuuksista. Sivustolta olisi hyvä löytyä opettajien, opinto-ohjaajien ja muun ammattikorkeakoulun henkilökunnan yhteystiedot. Täten opiskelijat pystyisivät perehtymään opintoihin jo ennen niiden alkamista, minkä opiskelijat kokivat helpottavan sopeutumista uuteen opiskelutapaan. Lisäksi opiskelijoille voitaisiin lähettää informaatiota tulevista opinnoista kirjallisesti. Tämä edesauttaisi ulkomaalaistaustaisen opiskelijan valmistautumista tuleviin opintoihin.

Opiskelijat toivoivat myös saavansa tarpeen mukaan henkilökohtaista ohjausta ja opetusta vaikeisiin asioihin. Henkilökohtainen opetus voisi toteutua ulkomaalaistaustaisille suunnatussa pienryhmässä tai opettajan ja opiskelijan kesken.

Jos ulkomaalaistaustaisilla olisi sellainen opettaja jonka puoleen voisi kääntyä, se voisi olla hyvä.

Kun tulee sellaisesta perheestä, jossa ei ole aikaisemmin ollut ketään joka on käynyt korkeakoulua, niin se oli aluksi vähän silleen, että olisi ollut kiiva, vaikka saada jotain tietoa enemmän.

5.4.5 Internetistä saatava tuki

Opintoihin liittyen kaivattiin ulkomaalaistaustaisille suunnattua osiota Tampereen ammattikorkeakoulun intra-sivuille. Sieltä opiskelijat voisivat löytää hakemaansa tietoa helpommin esimerkiksi suomen kielen opetuksesta, tukiseteleistä tai opintoihin liittyvistä asioista.

Opiskelijat toivoivat, että ammattikorkeakoulun verkkosivuilta löytyisi myös tietoa esimerkiksi eri mahdollisuuksista opinnoissa. Tämän koettiin helpottavan opintoihin valmistautumista ja sopeutumista, kun opiskelijat pystyisivät itse etsimään tietoa eri suoritusten menetelmistä ja kursseista.

Jos Tamkilla olisi esim. sellainen, että ne kenen äidinkieli ei ole suomi, niin olisi sellainen osio esim. nettisivuilla mistä löytää tietoa, niin mun mielestä se voisi olla tosi hyvä.

6 POHDINTA

6.1. Eettisyys

Luottamus, kunnioitus, rehellisyys, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, oikeudenmukaisuus ja haitan välttäminen ovat tutkimusetiikan pääperiaatteita (Kylmä & Juvakka 2007, 147). Tutkimusta tehdessä eettiset periaatteet ovat tärkeitä, sillä jos eettisyys horjuu, koko tutkimukselta katoaa pohja. Tutkimusetiikka on osana prosessia tutkimuksen eri vaiheissa. Tutkimuksen tekijät joutuvat tekemään lukuisia valintoja ja päätöksiä liittyen eettisyyteen. Jotta tutkija toimii eettisesti oikein, hän ei saa käyttää tekaistuja tuloksia, väärentää niitä tai esittää muiden tuloksia ominaan. Tutkimusetiikka ei koske ainoastaan tutkimuksen tekijöiden asemaa, vaan se on osa tutkimusprosessia aina suunnitteluvaiheesta julkaisuun asti. (Kylmä & Juvakka 2007, 137.) Tässä opinnäytetyössä kiinnostuksen kohteena olivat ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kokemukset.

Tietoon perustuva suostumus on prosessi, jossa tutkimukseen osallistuja ja tutkija toimivat luottamuksellisessa suhteessa yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Tutkimukseen osallistuja saa tietoa tehtävästä tutkimuksesta, ja hän tekee saamansa tiedon perusteella vapaaehtoisen päätöksen siitä, haluaako hän osallistua tutkimukseen. (Välimäki & Lehtonen 2002.) Opinnäytetyöhömmme osallistuneet opiskelijat olivat vapaaehtoisia ja ennen haastatteluja he lukivat ja allekirjoittivat tietoisesti suostumuslomakkeen (liite 4 ja 5).

Prosessin alussa kerroimme osallistujille opinnäytetyön tarkoituksen, opinnäytetyöprosessin keston, mihin tutkittavaa tietoa käytetään ja menettelytavat. Lopuksi varmistimme osallistujilta, että he tietävät mistä tutkimuksessa on kyse. Annoimme osallistujille yhteystiedot, mihin he voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä. Haastatteluihin varattiin aikaa kaksi tuntia jokaista haastateltavaa kohden, sillä halusimme antaa osallistujille aikaa kertoa kokemuksistaan. Opinnäytetyön osallistujia kohdeltiin ystävällisesti ja kunnioitavasti huomioiden heidän henkilökohtaisesti jakamansa asiat. Opinnäytetyöhön osallistujilla oli mahdollisuus keskeyttää osallistuminen missä prosessin vaiheessa tahansa syytä ilmoittamatta.

Tutkimusetiikkaa pohdittaessa tarvitsee miettiä kuinka tehdä eettisesti hyvää ja luotettavaa tutkimusta (Leino-Kilpi, 2003). Opinnäytetyön aineistoa käsiteltiin ja säilytettiin

luottamuksellisesti. Opinnäytetyön valmistuttua aineisto hävitetään asiaankuuluvasti. Toteutimme opinnäytetyön yhdessä ja aineistoa säilytettiin tekijöiden valvonnassa.

Aineiston analyysiä tehdessä tutkimuksen tekijät voivat joskus huomaamattaan ohittaa tärkeän lauseen, joka olisi voinut olla merkittävä. Tällainen on osa laadullisen tutkimuksen luonnetta ja se vaatii tutkijalta luovuutta ja myötäelämisen kykyä, sillä tuloksia syntyy ainoastaan tutkijan omista tulkinnoista. (Kylmä & Juvakka 2007, 153–154.)

Tutkimuksen tekijän eettinen velvoite on raportoida tutkimustulokset avoimesti, rehellisesti ja tarkasti raportoinnin joka vaiheessa. Tutkimuksen tekijän velvoite on suojata osallistujien identiteetti. (Kylmä & Juvakka 2007, 154–155.) Opinnäytetyössä käytettiin autenttisia lainauksia elävöittämään tuloksia. Alkuperäisilmaisuja ja lainauksia muokattiin kuitenkin niin, ettei niistä pysty vastaajaa tunnistamaan. Näin varmistimme, että osallistujien anonymiteetti säilyy koko prosessin ajan.

6.2. Luotettavuus

Laadullisen opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman luotettavaa tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Luotettavuus saavutetaan suunnitelmallisuudella ja paneutumalla laadun valvontaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 134–136.) Luotettavuuden arvioinnissa selvitetään, kuinka totuudenmukaista tietoa tutkimuksessa on tuotettu. Tutkimustoiminnan ja tieteellisen tiedon arviointi on välttämätöntä tutkimuksen luotettavuuden kannalta. (Kylmä & Juvakka 2007, 127.)

Laadullisen tutkimuksen yleisimmät luotettavuuskriteerit ovat uskottavuus, vahvistettavuus, refleksiivisyys ja siirrettävyys. Tutkimuksen uskottavuutta lisää, että tekijät ovat varmistaneet tutkimustulosten vastaavan tutkittavien käsityksiä tutkittavasta ilmiöstä. Uskottavuutta vahvistetaan usein keskustelemalla tutkimuksen tuloksista tutkittavien kanssa. (Kylmä & Juvakka 2007, 128.) Luotettavuutta arvioidessa voidaan pohtia myös tutkijan ja tiedonantajan suhdetta. Tiedonantajien kommentit ennen tutkimuksen julkaisua voivat vaikuttaa tuloksiin tai muokata niitä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 187–189.) Opinnäytetyön tekijöinä päätimme olla keskustelematta osallistujien kanssa tuloksista ennen opinnäytetyön julkaisua.

Tutkimuksen uskottavuutta lisää se, että tutkimuksen tekijät ovat tutkittavan ilmiön kanssa tekemisissä pidemmän aikaa. Tutkimuksen osallistujan näkökulman ymmärtäminen vaatii aikaa ja opinnäytetyön tekijöiden on hyvä olla kiinnostuneita tutkimuksen osallistujan näkökulmasta. (Kylmä & Juvakka 2007, 128.) Opinnäytetyön tekijöinä ja Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoina olemme olleet useamman vuoden ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kanssa samoilla kursseilla, ja näin ollen seuranneet vierestä heidän sopeutumistaan suomenkielisiin opintoihin. Olemme huomanneet ulkomaalaistaustaisilla opiskelijoilla olevan haasteita oppitunneilla. Ennen haastatteluja mietimme, että opiskelijoilla voisi olla kielellisiä haasteita sekä haasteita oppitunnilla seuraamisessa tai opetuksessa mukana pysymisessä. Nämä pohdinnat juonsivat juurensa omista havainnoistamme oppitunneilla, joissa oli mukana ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita. Lisäksi oletimme, että opiskelijoiden olisi helpompi kertoa meille henkilökohtaisia kokemuksiaan opinnoista, sillä olemme itsekkin Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoita.

Vahvistettavuus kuuluu tutkimusprosessiin siten, että toinen tutkija kykenee seuraamaan prosessin kulkua pääpiirteittäin. Tutkimusta raportoidessa tekijöiden on hyvä hyödyntää tekemiään muistiinpanoja tutkimusprosessin eri vaiheista, kuten haastattelutilanteista. Vahvistettavuus on osittain ongelmallinen kriteeri, sillä usein toinen tutkija ei päädy samoihin tuloksiin, vaikka aineisto olisi sama. Todellisuuksia on monenlaisia ja laadullisessa tutkimuksessa se hyväksytään. Vaikka tekijät saisivat erilaisia tulkintoja tutkittavasta ilmiöstä, se ei kuitenkaan alenna luotettavuutta, sillä se lisää samanaikaisesti uutta ymmärrystä tutkittavasta kohteesta. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Opinnäytetyön tekijät päätyivät samoihin tulkintoihin haastateltavien vastauksista ja muodostivat siten samanlaisia tuloksia tutkittavasta ilmiöstä.

Refleksiivisyys laadullisessa tutkimuksessa tarkoittaa sitä, että tutkimuksen tekijät arvioivat heidän vaikuttavuuttaan aineistoon ja tutkimusprosessiin, sekä kuvaavat tutkimusraportissaan lähtökohdat tarkasti. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Opinnäytetyön tekijöinä meillä ei ollut aikaisempaa kokemusta teemahaastatteluiden pitämisestä. Teemahaastattelut sujuivat kuitenkin luontevasti ja ongelmitta. Haastattelujen edetessä osasimme valmistautua tuleviin haastatteluihin paremmin ja kehityimme haastattelijoina.

Siirrettävyydellä tarkoitetaan, että tekijät ovat kuvailleet osallistujia ja tutkittavaa ympäristöä mahdollisimman tarkasti, jotta lukija kykenee arvioimaan tulosten siirrettävyyttä. Siirrettävyys edellyttää tutkimustulosten siirrettävyyttä muihin vastaaviin tilanteisiin. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Opinnäytetyötä tehdessä refleктоimme omaa toimintaamme sekä pohdimme yhdessä prosessin eri vaiheita. Vertailimme saamiamme tuloksia ulkomaalaisiin tutkimuksiin sekä suomalaisiin pro gradu-tutkielmiin.

Tässä opinnäytetyössä on selvitetty tarkasti ja selkeästi aineiston keruun ja analysoinnin vaiheet. Lisäksi suorilla alkuperäisilmaisuilla olemme elävöittäneet tuloksia. Tätä opinnäytetyötä on kirjoittanut kaksi opiskelijaa, mikä vähentää virhetulkintojen määrää, sillä olemme pohtineet tuloksia yhdessä. Lisäksi toteutimme myös kaikki haastattelut yhdessä. Aineiston analysointia tehdessämme muodostimme jokaisesta kysymyksestä oman taulukkonsa, josta näkyy pelkistetty ilmaus, alaluokka ja yläluokka. Tämän avulla lukija pystyy seuraamaan analyysiprosessia ja tulosten etenemistä.

Haastattelujen avulla pystyimme tarkentamaan tutkittavien vastauksia ja näin lisäämään opinnäytetyön luotettavuutta. Tämän avulla pystyimme vähentämään väärinymmärryksen riskiä. Koska olimme myös itse opiskelijoita, koimme sen laskevan osallistujien kynnystä kertoa kokemuksistaan. Käytimme opinnäytetyössämme tuoreita lähteitä, mikä lisää luotettavuutta.

6.3. Tulosten tarkastelu

6.3.1 Haastavina koetut asiat opinnoissa

Opinnäytetyössämme ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden haasteet opintojen aikana liittyivät suomen kieleen ja sosiaalisiin tilanteisiin. Sosiaalisia haasteita olivat muun muassa rasismien ja syrjinnän kohtaaminen sekä koulussa että harjoitteluissa. Vastaavalla tavalla McLachlan & Justice (2009) kuvasivat, että kansainvälisillä opiskelijoilla oli ollut samankaltaisia haasteita, joita olivat muun muassa rasismien kohtaaminen, kielen puute, yksin jääminen ja yksinäisyys. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (2017) tekemässä tutkimuksessa ulkomaalaistaustaiset nuoret olivat usein ilman läheistä ystävää

verrattuna suomalaista syntyperää oleviin nuoriin. McLachlanin & Justicen tutkimuksessa (2009) 95% vastanneista opiskelijoista koki koti-ikävä ja yksinäisyyttä.

Opinnäytetyöhön osallistuneet opiskelijat kokivat, ettei opettajilla ollut aikaa vastata heidän kysymyksiin, jonka vuoksi omia kysymyksiä ei aina uskallettu esittää. Kokkosen (2017, 13) mukaan ulkomaalaiset opiskelijat eivät uskaltaneet kysyä neuvoja tai ohjeita opettajilta, sillä opiskelijat eivät olleet tottuneet kotimaassaan matalan hierarkian ohjauskulttuuriin.

Opinnäytetyön tuloksista kävi ilmi, että ulkomaalaistaustaiset opiskelijat jäivät helposti ilman paria ja ryhmän löytäminen oli haastavaa. Lisäksi opiskelijat kokivat, että muut opiskelijat olivat valmiita auttavaan koulutehtävissä, mutta eivät halunneet olla tekemisissä vapaa-ajalla. Chunfeng, Whitehead & Bayesin (2017) olivat saaneet samanlaisia tuloksia Australiassa eli muut opiskelijat olivat ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille ystävällisiä ja auttavaisia, mutta vapaa-ajalla he eivät halunneet viettää aikaa ulkomaalaistaustaisten kanssa tai olla heille aitoja ystäviä. Vähäisiä ystävyysuhteita ulkomaalaisilla opiskelijoilla on kuvannut myös Taajamo (2005, 78).

Huonon koulumenestyksen ja syrjinnän vuoksi opiskelijat kokivat itsensä huonommiksi opiskelijoiksi ja se laski heidän itsetuntoaan. Brown & Hollowayn (2008) tutkimuksessa samanlaisia kokemuksia ilmeni kansainvälisillä opiskelijoilla, jotka opiskelivat Englannissa. Yksinäisyyttä esiintyi sekä opinnäytetyön tuloksissa, että edellä mainituissa tutkimuksissa (Brown & Holloway 2008; McLachlan & Justice 2009; Chunfeng, Whitehead & Bayes 2017).

6.3.2 Opiskelun aikana käytetyt apukeinot

Opinnäytetyön tuloksista ilmeni, että opiskelijat käyttivät opinnoissa apukeinoina koulukavereiden, ystävien ja kumppanin tukea. Chunfeng, Whitehead & Bayesin (2017) tutkimuksessa Australiassa perhe ja ystävät olivat suuri tuki opiskelijoille. Opinnäytetyön tuloksista ilmeni, että opettajilta saatavassa tuessa oli suuria puutteita. Näin ei kuitenkaan ollut McLachlanin & Justicen (2009) tutkimuksessa, jossa opiskelijat saivat opettajilta apua ja oppilaitos järjesti opiskelijoille tarpeisiin vastaavia palveluita.

6.3.3 Apu ja tuki jota opiskelijat kaipaavat

Opinnäytetyöhön osallistuneet opiskelijat kaipasivat enemmän tukea ja ymmärrystä opettajilta. Laihon (2008) pro gradu-tutkielmassa tutkittiin ulkomaalaisten opiskelijoiden ja heidän ohjaajiensa kokemuksia käytännön harjoitteluista. Tutkimuksessa harjoitteluiden ohjaajat kokivat erilaisuuden hyväksymisen ja suvaitsevan ilmapiirin tärkeänä. Suvaitsevaisuus koettiin tärkeäksi, jotta opiskelijat saisivat mielekkäitä oppimiskokemuksia.

Opinnäytetyöhön osallistuneet opiskelijat toivoivat myös, että ryhmäkoot olisivat pienempiä, mikä edesauttaisi opiskelua. Opiskelijat kokivat tarvitsevansa enemmän vertaistukea. Chunfeng, Whitehead & Bayesin (2017) tutkimustuloksissa pienryhmien oli koettu parantavan oppimista ja vertaistuki koettiin myös tärkeänä. Opinnäytetyöhön osallistuneet opiskelijat kaipasivat enemmän ulkomaalaistaustaisille suunnattua ryhmätoimintaa. Lisäksi opiskelijat toivoivat, että heidät otettaisiin huomioon luokkaryhmiä suunniteltaessa.

Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat kaipasivat myös enemmän apua suomen kieleen liittyvissä haasteissa. Soinnen (2005, 46–47) mukaan opiskelijoiden puutteellinen suomen kielentaito hidastaa oppimista, ja opiskelijat olisivat halunneet enemmän suomen kielen opetusta.

6.3.4 Kehittämisehdotukset

Kehittämisehdotuksissa tuli esille paljon samoja asioita, kuin avussa ja tuessa jota opiskelijat olisivat kaivanneet opinnoissaan. Opiskelijat kertoivat kehittämisehdotuksia koulun toimintaan liittyen, esimerkiksi suomen kielen opetuksen tarjoaminen ja kielellisen avun saaminen koettiin tärkeäksi. Candlin & Crawfordin kirjallisuuskatsauksessa (2003) kerrotaan, että Australiassa järjestetyllä kielen tukemiskurssilla käytiin läpi kirjoittamista ja oppilaille annettiin palautetta heidän kirjallisista tuotoksistaan. Tämä koettiin opiskelijoiden keskuudessa hyödylliseksi. Vaikka kurssi ei kestänyt kauaa, oppilailta tuli positiivista palautetta ja yksilölliset istunnot koettiin hyödyllisiksi. Myös toisessa kor-

keakoulussa oli järjestetty kurssi, jossa kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat keskustelivat ryhmissä ja opiskelivat vaihtomaan kieltä. Sairanhoitajaopiskelijat kokivat tämän hyödylliseksi. (Candlin & Crawford 2003.) Opinnäytetyössä opiskelijat ehdottivat ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille suunnattua ryhmätoimintaa. Opiskelijat toivoivat, että luokkaryhmiä suunnitellessa huomioitaisiin ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita enemmän. Tämän koettiin helpottavan ryhmäytymistä ja sosiaalisten suhteiden luomista. Opettajilta toivottiin välitöntä puuttumista tilanteissa, joissa ulkomaalaistaustainen opiskelija ei saa, tai jää kokonaan ilman paria.

Ulkomaalaiset opiskelijat toivoivat, että ammattikorkeakoulussa heille olisi nimetty opettaja, johon he voisivat ottaa tarpeen mukaan yhteyttä. Tämän koettiin alentavan kynnystä kääntyä opettajan puoleen, jos ongelmia ilmenee. Bardi kuvaa (2017) artikkelissaan kansainvälisten opiskelijoiden tuen tarpeita. Hänen mielestään korkeakoulujen olisi hyvä tarjota opiskelijoille tutoreita eri kulttuureista, roduista ja eettisistä ryhmistä. (Bardi 2017.)

Opinnäytetyön tulosten mukaan opiskelijat ehdottivat, että olisi hyvä, jos ammattikorkeakoulun verkkosivuilta tai intra-osiosta löytyisi ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille informaatioita opinnoista ja sen tarjoamista eri mahdollisuuksista. Sivustolta olisi hyvä löytyä opettajien, opinto-ohjaajien ja muun ammattikorkeakoulun henkilökunnan yhteystietoja, jotta opiskelijan olisi helppo löytää etsimänsä. Lisäksi opiskelijat pystyisivät perehtymään tulevaan koulutusohjelmaan jo ennen opintojen aloittamista, minkä koettiin helpottavan sopeutumista uuteen oppilaitokseen.

6.4. Jatkotutkimusehdotukset

Ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kokemuksia on tutkittu ympäri maailmaa. Suomessa sekä vaihto-oppilaiden että ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden kokemuksista on tehty pro gradu-tutkielmia jo ennen tätä opinnäytetyötä. Opinnäytetyön tulosten tarkastelussa kävi ilmi, että ulkomaalaistaustaisilla opiskelijoilla on samankaltaisia haasteita korkeakouluopinnoissa maasta riippumatta, joten ehdotamme, että tulevaisuudessa tulisi selvittää myös opettajien kokemuksia ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden opettamisesta ja sen tuomista haasteista. Aiempia tutkimuksia ammattikorkeakouluopettaji-

en kokemuksista koskien ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden opettamista ei löydetty. Suomessa tutkimuksia oli tehty vain perus- ja ammattikouluja koskien.

Tuloksista kävi myös ilmi, että ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita pelottaa tulevaisuus ja työelämässä selviytyminen. Olisi mielenkiintoista selvittää työssä olevien ulkomaalaistaustaisten kokemuksia siitä, millaista on olla osa suomalaista työyhteisöä sekä millaisia haasteita työelämässä mahdollisesti on. Tutkimuksen kautta pystyisi selvittämään onko työelämässä samankaltaisia haasteita kuin opiskelun aikana työharjoittelussa, sekä kuinka hyvin heidät on otettu vastaan työyhteisöön.

LÄHTEET

Ahtola, A. 2016. Psykkinen hyvinvointi ja oppiminen. Juva. PS-kustannus.

Bardi, J. 2017. International students need special support. *Mental Health Nursing*. Oct/Nov; 37(5):16-17.

Brown, L. and Holloway, I., 2008. The initial stage of the international sojourn: excitement or culture shock? *British Journal of Guidance and Counselling*, 36 (1), pp. 33-49.

Crawford, T & Candlin, S. 2013. A literature review off the language needs of nursing students who have English as a second/other language and the effectiveness of English language support programmes. *Nurse Educ Pract*. May;13(3):181-5.

Chunfeng, W, Whitehead, L & Bayes, S. 2017. “They are friendly but they don’t want to be friends with you”. *Journal of Nursing Education & Practice*. 7(8):27.

Garam, I. 2012. Kansainvälisyys osana korkeakouluopintoja. CIMO. Opetushallitus. Luettu 29.11.2017.
http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/24636_Kansainvalisyys_osana_korkeakouluopintoja.pdf

Halme, N, Kanste, O, Klemetti, R, Kuusio, H, Rajala, R & Seppänen, J. 2017. Ulkomaalaista syntyperää olevien nuorten hyvinvointi kouluterveyskyselyssä vuonna 2017. *Terveyden ja hyvinvoinnin laitos*.

Hirsjärvi, S, Remes P & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Tallinna. Gaudeamus.

Honkakoski, A, Kinnunen, P & Vuorijärvi, P. 2016. Nuorten aikuisten tuen tarpeet ja niihin vastaaminen. Luettu 28.9.2017.
http://www.sosiaalikallega.fi/poske/julkaisut/julkaisusarja/julkaisu_41_nuortenaikuisten_sosiaalisentuntarpeet

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta? Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kinnunen, P. 2011. Nuoruudesta kohti aikuisuutta. Varhaisaikuisen mielenterveys ja siihen yhteydessä olevat ennakoivat tekijät. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö. Väitöskirja.

Kokkonen, L. 2017. Tutkimusraportti – Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen; Goodie-toiminnan kehittäminen. Jyväskylän Yliopisto.

Koskinen, M. 2014. Yksinäisyys. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö.
http://www.yths.fi/terveystieto_ja_tutkimus/terveystietopankki/209/yksinaisyys

Kylmä, J & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. 1. painos. Helsinki:Edita Prima Oy.

Laiho, S. 2008. Degree Programme in Nursing-linjalla opiskelevien ulkomaalaisten opiskelijoiden ja heidän ohjaajiensa kokemuksia käytännön harjoitteluista. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu-tutkielma.

Leino- Kilpi, H. 2003. Hoitotyön tekijä ja tutkimusetiikka. Teoksessa Leino-Kilpi, H & Välimäki, M. Etiikka hoitotyössä. 2014. Juva. WSOY. 284-298

Nevalainen, V. 2009. Yksinäisyys. Porvoo. Edita.

McLachlan DA & Justice, J. 2009. A grounded theory of international student well-being. Assistant Professor of Nursing, Harris College of Nursing & Health Sciences, Texas Christian University.

Mielenterveyskeskusliitto. 2017. Yksinäisyys. Luettu 28.9.2017.
<http://mtkl.fi/tietoa-mielenterveydesta/aikuisille/yksinaisyys/>

Mikkonen, E. 2016. Korkeakoulujen kansainvälisyys katkolla-lukuvuosimaksut vähentävät ulkomaalaisten kiinnostusta Suomeen.
<https://yle.fi/uutiset/3-9191126>

Mäenpää, M. 2008. Yliopisto-opiskelijoiden sosiaalinen tuki ja positiivinen mielenterveys. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteiden laitos. Pro gradu-tutkielma.

Opetushallitus. 2017. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Suomessa. Luettu 20.11.2017
http://www.cimo.fi/palvelut/tilastoja_kansainvalistymisesta/korkeakoulut/ulkomaalaiset_tutkinto-opiskelijat

Piironen, K. 2017. Kielivaranto keskuudessamme – Vieraskieliset opiskelijat tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Vipunen – Opetushallinnon tilastopalvelu.

Sallinen, M, Kandolin, I & Purola, M. 2007. Fyysinen hyvinvointi. Elämisen rytmi.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=onn00040

Sivonen, E. 2012. Loppuraportti hankkeesta ryhmätukea ulkomaalaisille opiskelijoille. Tampereen Hervannan toimipisteen terveystyöryhmä. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö. http://www.yths.fi/filebank/1447-1138_Ryhmätukea_ulkomaalaisille_opiskelijoille_TRE_pdf.pdf

Soinne, L. 2005. SATU-projekti. Sairaanhoidattajia Turkuun maahanmuuttajista - Maahanmuuttajasairaanhoitajien hoitamaan oppimista estävät ja edistävät tekijät. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta.

Tampereen ammattikorkeakoulu. Kansainväliset osaajat. Luettu 29.11.2017.
<http://www.tamk.fi/kansainvaliset-osaajat>

Tilastokeskus. 2016. Ulkomaan kansalaiset. Luettu 20.9.2017.
<http://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaan-kansalaiset.html>

Tilastokeskus. 2017a. Käsitteet. Luettu 20.9.2017.
<http://www.stat.fi/meta/kas/ulkomaalaistaus.html>

Tilastokeskus. 2017b. Ulkomaalaistaustaiset. Luettu 20.9.2017.
<http://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaalaistaustaiset.html>

Tuomi, J & Sarajärvi A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä. Tammi.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki. Tammi.

Viertola, U. 2010. Yksinäisyyden kuva. Yhteiskuntapolitiikka. 75(5), 574-575
<http://www.julkari.fi/handle/10024/100292>

Välimäki, M & Lehtonen, J. 2002. Tietoon perustuvan suostumuksen ongelmia. Lääketieteellinen aikakausikirja Duodecim.
<http://www.duodecimlehti.fi/lehti/2002/7/duo92889>

Wahlbeck, K, Hannukkala M, Parkkonen J, Valkonen J & Solantaus T. 2017. Mielen-terveyden edistäminen kansanterveystyön ytimessä. 133(10): 85-92.

LIITTEET

Liite 1. Teemahaastattelun runko

Haastavana koetut asiat opinnoissa

Opiskelun aikana käytetyt apukeinot

Opinnoissa kaivattava apu ja tuki

Kehittämisehdotukset opinnoissa saatavaan apuun ja tukeen

Theme interview frame

Challenging things in studies

Supports used during the studies

Help and support needed in studies

Development suggestions for the support of the studies

Liite 2. Saateteksti suomeksi

Hei!

Pyydämme Sinua osallistumaan opinnäytetyöhömmme, jonka tarkoituksena on kuvata ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kokemuksia tuen tarpeista opinnoissa. Kriteerinä osallistumiselle on se, että opiskelija opiskelee suomenkielisen ryhmän mukana mutta oma äidinkieli ei ole suomi.

Haastateltavilta kysytään heidän omia kokemuksiaan, mitkä asiat opiskelijat kokevat haastavina opinnoissa, millaisia apukeinoja opiskelijat käyttävät opiskelun tukena, millaista apua tai tukea opiskelijat kaipaisivat opintojen aikana ja millaisia kehittämissuhteita opiskelijoilla on opintoihin liittyen.

Opinnäytetyön aineisto kerätään yksilöhaastatteluilla, joiden kesto on enintään kaksi tuntia. Haastattelukielenä toimii suomi tai englanti, osallistujan toiveen mukaan. Haastattelut tallennetaan osallistujan luvalla. Opinnäytetyön tulokset raportoidaan niin, ettei vastaajia pysty tunnistamaan. Haastattelut toteutetaan TAMK:in pääkampuksella tammi-kuun aikana. Opinnäytetyö valmistuu huhtikuussa 2018.

Ilmoittauduthan mukaan, jos kriteerit sopivat sinuun ja olet halukas kertomaan kokemuksistasi!

Terveisin,

Elina Perämäki & Iida Saastamoinen

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitajakoulutus

Liite 3. Saateteksti englanniksi

Dear Bachelor level student of Tampere University of Applied Sciences!

We are kindly asking you to participate in our Bachelor thesis, which aims to describe the experiences of foreign or non-Finnish speaking students' needs of support during the studies.

Your participation is voluntary and you can refuse your participation without any specific reason at any time. Tampere University of Applied Sciences (TAMK) has given us a permission to conduct this thesis.

Data will be gathered with individual interviews with six Bachelor level students. You can participate if you are a foreign or non-Finnish speaking student in some of the Finnish education programs in TAMK. The interviews will be held either in Finnish or in English, in the main campus of TAMK and they will be recorded with your permission. Maximum length of one interview is two hours.

Only the below mentioned authors will use data and it will be kept secure while the thesis process is in progress. When the report is finalized all data will be destroyed.

Before the interview you will receive written and verbal information about the study and you will be asked to fulfill informed consent. All the results will be reported anonymously to ensure that no individuals could be recognised. The final thesis will be included in Theseus database unless other agreements are made with TAMK.

If you have any questions don't hesitate to contact us!

Best regards, Elina Perämäki & Iida Saastamoinen

Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health care
Liite 4. Tietoinen suostumuslomake

TIEDOTE**28.11.2017****Hyvä Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelija!**

Pyydämme Sinua osallistumaan opinnäytetyöhömmе, jonka tarkoituksena on kuvata ulkomaalais-taustaisten opiskelijoiden kokemuksia tuen tarpeista opinnoissa.

Osallistumisesi tähän opinnäytetyöhön on täysin vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tai keskeyttää osallistumisenne syytä ilmoittamatta, milloin tahansa. Opinnäytetyölle on myönnetty lupa Tampereen ammattikorkeakoululta, joka toimii opinnäytetyön yhteistyötahona.

Opinnäytetyön aineisto kerätään yksilöhaastatteluilta. Haastattelemme yhteensä kuutta opiskelijaa. *Voit osallistua opinnäytetyöhömmе, jos olet ulkomaalaistaustainen tai oma äidinkielenesi ei ole suomi, sekä opiskelet suomenkielisessä koulutusohjelmassa. Haastattelut toteutetaan Tampereen ammatti-korkeakoulun pääkampuksella ja ne nauhoitetaan. Haastatteluiden kesto on noin 1.5-2 tuntia.*

Opinnäytetyön valmistuttua aineisto hävitetään asianmukaisesti. Aineisto on ainoastaan opinnäyte-työn tekijöiden käytössä. Aineisto säilytetään salasanalta suojattuina tiedostoina, kirjallinen aineisto lukitussa tilassa.

Sinulta pyydetään kirjallinen suostumus opinnäytetyöhön osallistumisesta. Opinnäytetyön tulokset käsitellään luottamuksellisesti ja nimettöminä, opinnäytetyön raportista ei yksittäistä vastaajaa pysty tunnistamaan. Opinnäytetyöt ovat luettavissa elektronisessa Theseus tietokannassa, ellei Tampe-reen ammattikorkeakoulun kanssa ole muuta sovittu.

Mikäli Sinulla on kysyttävää tai haluat lisätietoja opinnäytetyöstämme, vastaamme mielellämme.

Opinnäytetyön tekijät

Elina Perämäki
Sairaanhoidajaopiskelija (AMK)
Tampereen ammattikorkeakoulu

Iida Saastamoinen
Sairaanhoidajaopiskelija (AMK)
Tampereen ammattikorkeakoulu

2 (2)

SUOSTUMUS**Ulkomaalaistaustaisen opiskelijan tuen tarpeet opinnoissa**

Olen saanut sekä kirjallista että suullista tietoa opinnäytetyöstä, jonka tarkoituksena on kuvata ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden kokemuksia tuen tarpeista opinnoissa. Olen saanut myös mahdollisuuden esittää kysymyksiä opinnäytetyöstä tekijöille.

Ymmärrän, että osallistuminen on vapaaehtoista ja että minulla on oikeus kieltäytyä, siitä milloin tahansa syytä ilmoittamatta. Ymmärrän myös, että tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Paikka ja aika

Suostun osallistumaan
opinnäytetyöhön:

Suostumuksen
vastaanottaja:

Haastateltavan allekirjoitus

Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus

Nimen selvennys

Nimen selvennys

INFORMED CONSENT**28.11.2017****Dear Bachelor level student of Tampere University of Applied Sciences!**

We are kindly asking you to participate in our Bachelor thesis, which aims to describe the experiences of foreign or non-Finnish speaking students' needs of support during the studies.

Your participation is voluntary and you can refuse your participation without any specific reason at any time. Tampere University of Applied Sciences (TAMK) has given us a permission to conduct this thesis.

Data will be gathered with individual interviews with six Bachelor level students. You can participate if you are a foreign or non-Finnish speaking student in some of the Finnish education programs in TAMK. The interviews will be held either in Finnish or in English, in the main campus of TAMK and they will be recorded with your permission. Maximum length of one interview is two hours.

Only the below mentioned authors will use data and it will be kept secure while the thesis process is in progress. When the report is finalized all data will be destroyed.

Before the interview you will receive written and verbal information about the study and you will be asked to fulfill informed consent. All the results will be reported anonymously to ensure that no individuals could be recognised. The final thesis will be included in Theseus database unless other agreements are made with TAMK.

If you have any questions don't hesitate to contact us!

Elina Perämäki
Nursing student (AMK)
Tampere University of Applied Sciences

Ilida Saastamoinen
Nursing student (AMK)
Tampere University of Applied Sciences

INFORMED CONSENT

The experiences of foreign or non-Finnish speaking students' needs of support during the studies

I have received both written and verbal information about the Thesis which aims to describe the experiences of foreign or non-Finnish speaking students' needs of support during the studies and I have had an opportunity to ask questions concerning the thesis.

I understand that my participation taking part is voluntary and I can withdraw my participation without any specific reason at any time. I also understand that all data will be kept confidential.

The place and time

I agree to participate :

Recipient:

The interviewee's signature

The recipient's signature

Clarification of the name

Clarification of the name

Liite 6. TAULUKKO 1. Haastavina koetut asiat opinnoissa

1 (2)

PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Suomen kielen kirjoitusvirheitä	Kirjoittamisen haasteet	Suomen kieleen liittyvät haasteet
Esseen kirjoittaminen hankalaa		
Kirjallisten töiden kirjoittaminen hankalaa ja aikaa vievää.		
Haasteet virallisten tekstien/esseiden/raporttien kirjoittamisessa	Kielen ymmärtämisen haasteet	
Sanojen ymmärtäminen hankalaa		
Suomen kieliopin taidon puutteet		
Suomen kieli on hankalaa.		
Sanoja ei löydy omasta äidinkielestä		
Kieliongelmia itsenäisessä työskentelyssä		
Hankalat ammatilliset sanat, joita ei löydy omasta äidinkielestä		
Kieliopin virheiden takia opettajat eivät ymmärrä		
Kieliopin virheiden takia huonoja arvosanoja		
Kielen ymmärtämisen vaikeudet tenteissä		
Kaikki sanat eivät ole suoraan käännettävissä omaan äidinkieleen	Työharjoittelussa koetut haasteet	
Hankalia termejä		
Hankalia ammattilaissanoja		
Työskentelytaitoja epäillään		
Työharjoittelussa puhuteltu rumasti		
Kohdannut alentavaa käytöstä työharjoittelussa		
Kokenut työharjoittelussa vastakkaisen sukupuolen epäasiallista käyttäytymistä		
Tuntenut pelkoa työharjoitteluissa		
Tuntee pelkoa tulevaisuuden työelämää kohtaan		
Työntekijöiden ennakkoluulojen kohtaaminen		
Opettajien ajan puute	Opetukseen liittyvät haasteet	
Opinnäytetyön teossa ei saanut kielellistä apua tarpeeksi		
Opettajien ajan puute		
Opettaja menee asioita liian nopeaan tahtiin		
Opettajat kiireisiä ja eivät ehdi auttaa.		
Ryhmäkoot liian suuria		
Ohjaajat eivät viitsi kertoa asioita useaan kertaan		
Oppilaan kysymyksiin ei vastata		
Avun tarve opinnäytetyössä		
Opettajat eivät viitsi auttaa		
Oppilaiden elämäntilanteita ei huomioida		
Opettajien epäasiallinen käytös		
Opettajat tuntuvat kokevan ulkomaalaistaustaiset rasittavina		
Itsenäisesti tehdyt työt eivät kelpaa opettajille		

(jatkuu)

TAULUKKO 1. Haastavina koetut asiat opinnoissa

2 (2)

PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Vaikeus kirjoittaa omin sanoin Hankala löytää työparia	Itsenäisen työskentelyn haasteet	Opiskeluun liittyvät haasteet
Ryhmäytyminen hankalaa Rasismien kohtaaminen		
Ennakkoluulojen kohtaaminen Selän takana puhuminen Yksinäisyyden kokeminen	Syrjintä	Sosiaaliset haasteet
Ei saa opintotukea Ei aikaisempaa korkeakoulua käyneitä henkilöitä perheessä	Taloudelliset haasteet ja perheen taustat	Taustatekijät ja taloudelliset haasteet

Liite 7. TAULUKKO 2. Opiskelun aikana käytetyt apukeinot

PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Kavereiden apu	Ystävien tuki	Sosiaalinen tuki
Kavereiden apu		
Suomalaisten luokkakavereiden apu	Luokkakavereiden tuki	
Koulukavereiden apu		
Koulukavereiden apu		
Suomalaisten luokkakavereiden apu		
Muilta opiskelijoilta kysyminen		
Muut oppilaat tarjoavat apua kielioppi ongelmien kanssa	Läheisten apu	
Kumppanin apu		
Kumppanin apu	Internetin ja sanakirjan käyttö	
Netti		
Google translate		
Oman äidinkielen sanakirja		
Sanojen kääntäminen	Opettajilta saatu apu	Koulun tarjoama tuki
Opettajien apu		
Opettajien antamat vinkit		
Opettajilta kysyminen		
Suomen kielen tukikurssin käyminen		
Erilaiset työpajat	Koulun järjestämä tuki	
Tukisetelien käyttö		
Tukisetelien saaminen		

Liite 8. TAULUKKO 3. Apu ja tuki jota opiskelijat kaipaavat

PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
S2 opetuksen saaminen korkeakoulussa	Kielellinen apu	Koulun tarjoama tuki
Ohjaavalta opettajalta enemmän suomen kielen ohjausta opinnäytetyössä		
Tarjotaan suomen kielen oppitunteja		
Henkilö, joka voisi tarkistaa kirjallisia tehtäviä		
Tarjotaan enemmän suomen kielioppia ja kertausta		
Opinnäytetyöhön enemmän apua suomenkieleen		
Opettaja, joka pystyisi katsomaan ulkomaalaistaustaisen opiskelijan opinnäytetyön kielioppia	Opettajien toiminta	
Opettajien oma-aloitteisuus auttaa ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita		
Henkinen tuki ja kannustus opettajilta		
Enemmän kannustusta opettajilta		
Henkistä tukea opettajilta		
Enemmän arvostusta opettajilta		
Lisää joustavuutta ja ymmärrystä opettajilta		
Opettajilta joustavuutta		
Ryhmä, jossa olisi enemmän ulkomaalaisia avaisi opettajien näkökulmia		
Opettajilta enemmän aikaa		
Enemmän kontaktiopetusta		
Opettajilta apua työparien löytämiseen		
Yksilötyön mahdollisuuden antaminen ja joustavuus siinä.		
Opettajilta enemmän aikaa		
Enemmän kontaktiopetusta		
Opettajilta apua työparien löytämiseen		
Yksilötyön mahdollisuuden antaminen ja joustavuus siinä.		
Opettajien puuttuminen, jos ei saa paria		
Opettaja, jonka tehtävä on auttaa ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita	Ulkomaalaistaustaisille kohdistettu opettaja	
Opettaja, jonka erityinen tehtävä on auttaa ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita		
Pienryhmiä opiskelijoille joiden äidinkieli ei ole suomi	Koulun kautta tuleva vertaistuki	Vertaistuki
Vertaistuki	Vertaistuki	

Liite 9. TAULUKKO 4. Kehittämisehdotukset

1 (2)

PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Opettajien pitää puuttua, jos oppilas ei saa paria	Syrjätymisen ehkäisy	Oppimista edistävät tekijät
Ryhmäkoko pienemmäksi	Keskittymistä edistävät tekijät	
Isommat luokkatilat isoille ryhmillä		
Puolet ulkomaalaistaustaisia ja puolet suomalaisia olevat luokkaryhmät	Koulun tarjoama vertaistuki	Vertaistuki
Ryhmässä, jossa puolet ulkomaalaistaustaisia ja puolet suomalaisia, se avaisi opettajille uusia näkökulmia		
Samaan luokkaan enemmän ulkomaalaistaustaisia		
Ryhmä, jossa jaetaan omia kokemuksia ja ajatuksia		
Pikkukursseja ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille		
Yhteiset tapaamiset ulkomaalaistaustaisille korkeakouluopiskelijoille		
Vapaaehtoisia tapaamisia ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille, joissa mahdollisuus keskustella tuen tarpeista		
Kokoukset ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille		
Suomenkieliset ja vieraskieliset voivat tutustua toisiinsa ja kertoa omista kokemuksistaan vapaa-ajan ryhmässä		
Kulttuuripöydät; Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat voivat tuoda omista kulttuureista asioita (ruoka, esine) ja luoda siten keskustelua sekä löytää ystäviä		
Ryhmä, jossa jaetaan omia kokemuksia ja ajatuksia	Pienryhmätoiminta	
Pienryhmiä ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille, joissa voi käsitellä omia opintoja		
Opettaja, jonka luo ulkomaalaistaustainen opiskelija voi mennä, jos tarvitsee apua.	Opettajan tarjoama apu	Suomen kielessä tukeminen
Opettaja, joka tarjoaa apua ulkomaalaistaustaisen opiskelijan kysymyksiin ja tehtävien tekoon.		
Opettaja, jonka puoleen ulkomaalaistaustaisen opiskelijalla on matalampi kynnyks kääntyä		
Opettaja, jonka äidinkieli ei ole suomi		
Selkeämmät muistiinpanot ulkomaalaistaustaisille	Koulun tarjoama apu ja pienryhmätoiminta	
Suomi toisena kielenä opetuksen mahdollistaminen korkeakoulussa		
Ryhmiä, joissa opiskellaan suomen kieltä yhdessä		
Suomen kielen lisäopetus		
Suomen kielen pajat ulkomaalaistaustaisille		

(jatkuu)

PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Lisääajan saaminen	Ajan antaminen	Opiskelijan henkilökohtainen huomioiminen
Ulkomaalaistaustaisesta perheestä tulevalle opiskelijalle tietoa enemmän ennen opintojen aloittamista	Tiedon tarjoaminen	
Henkilökohtaista opetusta	Yksilön tarpeiden huomioiminen	
Erytisopettaja ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille		
Oppilaille enemmän informaatiota eri mahdollisuuksista opinnoissa	Koulun tarjoama internet-tuki	Internetistä saatava tuki
Infopaketti ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille		
Vieraskielisille osio intraan opintoihin liittyen ja muita asioita	Koulun sivuilta löytyvä tieto	
Tamkin intraan osia ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille koulunkäyntiin liittyvistä asioista		